

Onderzoekskaarten Voedsel en snavels

Inhoud in het kort

Deze onderzoekskaart hoort bij Beleef de Lente. Dankzij de webcams van Beleef de Lente wordt het wondere leven van verschillende vogels tijdens het broeden zichtbaar. Er zijn 5 onderzoekskaarten waarmee leerlingen hun kennis kunnen verdiepen: *Eieren en kuikens*, *Geluiden*, *Voedsel en snavels*, *Wonen en nestelen* en *Gevaren en bedreigingen*. Met leerlingen uit groep 1-4 kun je deze kaarten klassikaal behandelen.

Benodigdheden

- digibord met internetverbinding om filmpjes en livebeelden te bekijken - als de leerlingen zelfstandig met de materialen aan de slag gaan, hebben ze (per groepje) een apparaat met internetverbinding nodig

Aanvullende suggesties

- Gebruik de introductieles waarin de leerlingen kennismaken met de vogels van Beleef de Lente en hun belangrijkste kenmerken.
- Gebruik het logboek waarmee de leerlingen een dagboek bijhouden over een van de vogelnesten van Beleef de Lente. Ze observeren het hele proces van de voortplanting van de vogel.

Kerdoelen

Sluit aan bij de volgende kerndoelen van het domein Oriëntatie op jezelf en de wereld:

- Mens en samenleving, kerndoel **39**: De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.
- Natuur en samenleving, kerndoel **40**: De leerlingen leren in de eigen omgeving veelvoorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving; kerndoel **41**: De leerlingen leren over bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.

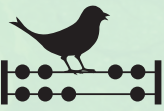
Lesdoelen

- De leerlingen weten aan welke voorwaarden een vogel-nest moet voldoen.
- De leerlingen weten uit welke stappen het voortplantingsproces bestaat.
- De leerlingen weten uit welke onderdelen het lichaam van een vogel bestaat.
- De leerlingen weten hoe verschillende vogels eten, leven, communiceren, zich voortplanten en wat mogelijke bedreigingen zijn.
- De leerlingen verwonderen zich over het leven van de vogels in Nederland.
- De leerlingen vinden het belangrijk dat vogels beschermd worden.
- De leerlingen observeren een vogel en verwerken hun observaties in een logboek.
- De leerlingen nemen maatregelen om het leven van vogels in hun directe omgeving aangenaam te maken.

Extra materialen

Hieronder vind je extra materialen die aansluiten op dit lespakket. Wil je meer materialen gebruiken, ga dan naar naar **Beleef de Lente**.

- **Leer de koolmees kennen**
- **Een nest vol ooievaars**

Onderzoekskaart

Voedsel en snavels

Elke vogel eet iets anders en heeft zijn eigen manier om voedsel te vinden. Met deze onderzoekskaart leer je wat vogels eten en waar hun eten vandaan komt.

1. Welke vogel volg jij? Volg je geen vogel?

Kies dan één van de volgende soorten:

Slechtvalk

Ooievaar

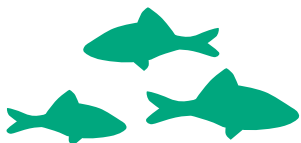
Steenuil

Koolmees

Gebruik bron 4A tot en met 4D. Bekijk het basisfilmpje van jouw vogel.

2. Wat eet de vogel die jij volgt? Zet een cirkel om de goede antwoorden (plaatje + tekst).

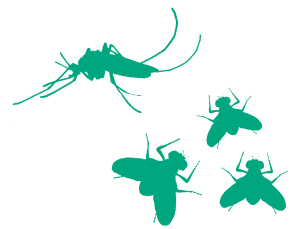
vissen

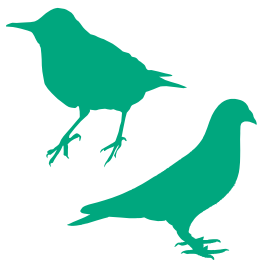
muizen

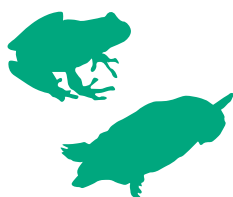
zaden van planten

vliegen en muggen

spreeuwen, duiven

kikkers, mollen

bessen

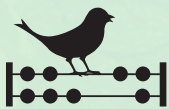
schelpdieren

wormen

Bronnen

- Bron 1A, nestcamera **koolmees**
- Bron 1B, nestcamera **slechtvalk**
- Bron 1C, nestcamera **ooievaar**
- Bron 1D, nestcamera **steenuil**
- Bron 2, **vogelgids**
- Bron 3, **filmpjes**
- Bron 4A, basisfilmpje **koolmees**
- Bron 4B, basisfilmpje **slechtvalk**
- Bron 4C, basisfilmpje **ooievaar**
- Bron 4D, basisfilmpje **steenuil**
- Bron 5, filmpje **snavels**

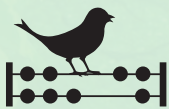
3. Wat is een goede plek voor je vogel om zijn eten te vinden?

4. Gebruik bron 2. Zoek je vogel op en klik op leefwijze. In welke omgeving bouwt jouw vogel zijn nest?

5. Gebruik bron 1A t/m 1D. Wat kun je op de webcam zien van de omgeving van het nest?

6. Wat voor soort snavel heeft je vogel? Teken de snavel hier

Bonusvragen

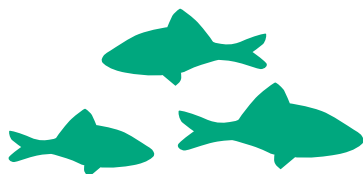
6. Gebruik bron 5. Waarom heeft elke vogel een andere snavel?

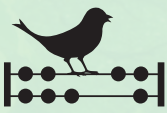
7. Vogels zoeken voedsel voor hun kuikens. Doen ze dat alleen overdag of ook 's nachts?

8. De kuikens kunnen als ze klein zijn nog niet helemaal zelf eten.

Hoe voert de vogel die jij volgt zijn jongen?

9. Waar moeten vogels zoeken om het volgende voedsel te vinden: vissen, muizen, zaden, wormen?

Antwoorden onderzoekkaart

Voedsel en snavels

2.
 - **Koolmees:** rupsen, kleine insecten, beukenootjes.
 - **Slechtvalk:** duiven, spreeuwen, eenden, steltlopers (zoals kievit) en andere kleine vogels.
 - **Ooievaar:** kikkers, mollen, wormen, insecten.
 - **Steenuil:** muizen, meikevers, kleine zoogdieren.
3.
 - **Koolmees vindt zijn eten:** in bomen en struiken.
 - **Slechtvalk vindt zijn eten:** in de lucht, bijv. boven natuurgebieden waar veel vogels zijn.
 - **Ooievaar vindt zijn eten:** in het boerenland.
 - **Steenuil vindt zijn eten:** rond de boerderij.
4.
 - **Koolmees:** in (nestkast in) boom in omgeving met veel insecten en rupsen. Voordeel: veel voedsel rondom het nest. Nadeel: veel vijanden dicht in de buurt. Bijv. de eekhoorn.
 - **Slechtvalk:** heel hoog in een toren of hoog gebouw. In een omgeving met duiven en andere vogels die kleiner zijn dan hij. Voordeel: overzichtelijk. Nadeel: de kuikens lopen gevaar als ze buiten het nest komen en nog niet kunnen vliegen.
 - **Ooievaar:** hoog op een gebouw, toren of in een boom. In een omgeving met grasland en water waar veel mollen, kikkers etc. zijn. Voordeel: overzicht. Nadeel: weinig bescherming tegen het weer.
 - **Steenuil:** in (nestkast) in boom, in een omgeving met veel muizen, meikevers en wormen. Voordeel: beschermd. Nadeel: de kuikens lopen gevaar als ze uit het nest klimmen.
7. Nee, iedere soort vogel eet andere dingen. De snavels zijn zo gebouwd dat ze het voedsel dat de vogel eet makkelijk kunnen vastpakken, vangen, plukken of oprapen.
8. Er zijn ook vogels die 's nachts voedsel voor hun kuikens zoeken. Zoals uilen, die heel goed in het donker kunnen zien (en horen). Maar de meeste vogels zoeken overdag voedsel.
9.
 - **Steenuil:** voert hele meikevers en wormen of scheurt met zijn scherpe snavel kleine stukjes van een klein dier af en geeft die met zijn snavel aan zijn jongen.
 - **Ooievaar:** slikt het voedsel voor de jongen in en braakt dat dan weer uit in het nest.
 - **Slechtvalk:** plukt buiten het nest eerst de veren van een duif (of andere prooi) en neemt de prooi dan mee naar het nest. Daar scheurt hij met zijn scherpe snavel kleine stukjes vlees van de prooi af en geeft die met zijn snavel aan zijn jongen.
 - Een koolmees vangt insecten in zijn snavel en voert die met zijn snavel aan zijn jongen.
10. **Vissen:** in het water.
Muizen: in holletjes, in weilanden, tussen graan of langs wegen en in schuren.
Zaden: in tuinen of weilanden met veel bloeiende planten, struiken en bomen met besjes.
Wormen: in de grond.